

програм. Наприклад, 25% випускників Стенфордської школи бізнесу, становлять власники дипломів з управління неприбутковим сектором. Високий інтерес академічного середовища США до соціального підприємництва стимулює його розвиток [2].

В результаті наявний синергетичний ефект – провокує освітньою сферою США поширення вивчення тенденцій соціального підприємництва спричинило розвиток та підвищення рівня знань та навичок стосовно реалізації його засад в бізнес-просторі США.

Соціальне підприємництво демонструє тенденції розвитку і підвищує сукупну економічну ефективність введенням в економічний оборот ресурсів, які раніше в такій якості не використовувалися. Це стосується невикористаних матеріальних і людських ресурсів – соціально виключені групи, відходи виробництва, довіра та солідарність людей, коли вони об'єднані загальною метою та інше. Ці тенденції поставили комерційні, некомерційні організації та державу перед необхідністю зміни своєї ролі в сфері соціального забезпечення і вирішення соціальних проблем.

Один з самих вражаючих прикладів соціальної взаємодії – High Line Park, Нью-Йорк. У середині минулого століття надземна гілка метро High Line здавалася нововведенням і найбільш передовим досягненням прогресу, але її діяльність поступово загострювала екологічну ситуацію. Автоматизація промисловості сприяло закриттю залізниці. Поки адміністративні структури не могли визначити подальшу долю залізничної лінії, за справу взялася група місцевих жителів, що об'єдналися під ім'ям «Друзі Хай Лайн». «Друзі Хай Лайн» розробили один з перших прикладів урбанізації промзони, який досі залишається самим унікальним проектом в усьому світі. Концепція була представлена міській владі і в 2004 році, знайшла підтримку у мера Блумберга і фонду надали 50 мільйонів доларів на створення нового парку. Реконструйований квартал, протяжністю в 1,6 км, відтепер сусідить не з брудним фабриками, а з фешенебельними готелями і галереями. 9 входів в парк розроблені з урахуванням зручності для людей з обмеженими фізичними здібностями.

Сьогодні парк High Line можна з упевненістю назвати прикладом «живої архітектури». Колись найбрудніший промисловий район перетворився на функціональний простір, якого потребує будь-який мегаполіс. Більше 4 мільйонів туристів зі всього світу приїжджають подивитися на диво сучасної архітектури і соціальної взаємодії [3].

Громадська ініціатива створила прекрасний туристичний об'єкт, який має власні конкурентні переваги, а його життєдіяльність провокує розвиток бізнесу, інвестицій та інновацій в політичному та соціально-економічному житті території (містобудуванні та комунальному господарстві).

Соціальне підприємництво дійсно створює додаткову цінність, являючись зростаючою тенденцією підприємницького розвитку в майбутньому, креаторами нових інноваційних шляхів у створенні конкурентних переваг та їх реалізації з користю для суспільства. Соціальні підприємці в галузі туризму довели життєздатність своїх ідей не тільки стійким комерційним, але й соціальним ефектом, чого так жадає отримати сучасне суспільство в умовах ринкової економіки в трансформації будь-якого політичного ладу.

Література:

1. Dees, J.G. (2001), The meaning of social entrepreneurship. Center for the Advancement of Social Entrepreneurship, Duke University's Fuqua School of Business, [Online], available at: http://www.caseatduke.org/documents/dees_sedef.pdf.
2. Опыт США по развитию и поддержке социального предпринимательства. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://www.social-idea.ru/monthlyNews/Opыht-SSHA-po-razvitiyu-i-podderzhki-social-nogo-predprinimatel-stva-Obzor-4>.
3. Хай-Лайн (The High Line – высокая линия) – парк в Манхэттене на высоте 10 метров, Нью-Йорк, США.– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://www.mirkrasiv.ru/articles/hai-lain-the-high-line-vysokaja-linija-park-v-manhyetene-na-vysote-10-metrov-nyu-iork-ssha.html>.
4. Дульцева І. І., Драчук Ю. З. Соціальне підприємництво в розвитку зеленого туризму промислового регіону [Текст] / І. І. Дульцева, Ю. З. Драчук // Молодий вчений. – 2015. – №2.

УДК 338.48

Дульцева І.І., аспірант;

Науковий керівник: Драчук Ю.З., д.е.н., професор,

Луганський національний університет імені Тараса Шевченка (м. Старобільськ)

ІННОВАЦІЙНА КОНКУРЕНТОЗДАТНІСТЬ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ НА ПРИНЦИПАХ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Збереження своїх позицій на ринку і їх зміцнення неможливо без впровадження інноваційних підходів, до одного з яких відноситься соціальне підприємництво, що як інновація довше не втрачає своєї привабливості за ступенем стійкості по відношенню до дій конкурентів.

Модель ринкової економіки не має авторитету в процесі створення суспільних благ та соціальних послуг в сфері екології, розвитку рекреацій, нейтралізації історичного та культурного занепаду, соціального забезпечення безробітних, бездомних та громадян з обмеженими можливостями. Але самостійно ні третій сектор, ні державний не можуть забезпечити розв'язання цієї проблеми на благо суспільства. Модель підтримки соціальних підприємців в соціально-економічному житті розвинених країн розширює спектр їх діяльності та наводить приклади успішної реалізації соціальних ідей, зокрема в галузі туризму [1].

Перспективи і можливості змін соціального становища за допомогою такого міксу активності, як підприємництво та громадська ініціатива, перетворюється в широке впровадження соціального підприємництва при рішенні соціально-економічних проблем. Використання принципів соціального підприємництва в бізнес-активності в різних галузях економіки приводить до утворення синергетичного ефекту у виді креативних рішень з наступним отриманням конкурентних переваг при реалізації цих рішень в бізнес практиці.

До конкурентних переваг у створенні в просторі соціального підприємництва слід віднести: ефективне позиціонування (піар соціальної місії), синергію можливостей бізнесу з потребами покупців (ідея створення – виклик на соціальні потреби покупців), гнучку ринкову позицію компанії, інноваційну мобільність, особливі стратегічні компетенції (спеціальні навички роботи персоналу, позитивну репутацію в навколишньому середовищі, інтеграцію в різні типи бізнес-середовища, комерціалізацію соціальних потреб, використання добутків прикладної та академічної науки, формування партнерських відносин з контрагентами на основі формальних і неформальних стосунків (при відсутності відповідного законодавства).

Соціальне підприємництво впроваджується в західному, розвиненому індустріальному світі більш активніше, крім того, припустимо, що проекти соціального підприємництва в країнах, що розвиваються, одержують світову популярність та стають більш успішними завдяки підприємницьким зразкам, цінностям, культурі, економічній освіті, створеними в цих індустріальних країнах, де одною з яких (цінностей) є сучасні положення корпоративної соціальної відповідальності підприємництва. Для прикладу, в США більшу частину соціальних проблем успішно вирішують підприємства третього сектора, отримуючи при цьому фінансування від цільової групи, населення, держави та донорів. Соціальні агенти в Європі появились як результат недбалості соціальної політики з боку держави, вони звернули свій вплив до галузей соціального забезпечення, охорони здоров'я, освіти, екології, науки, культури. В азіатських державах крім перейнятого передового досвіду та форм соціального підприємництва існує ментальне забарвлення: вагому підтримку соціальному підприємству привносять також релігійні громади (для прикладу, Буддистськими монахами при монастирях відкрито школи для кочових народів, організовано безоплатну медичну допомогу (в рамках програми «Гімалайський консенсус» в Тибеті на базі монастиря проведено медичні курси для місцевих громад та кожен день ця громада дарує незнайомій людині диво – проводяться очні операції з катаракти вартістю 50 доларів – витрати бере на себе громада), організовують виробництва в межах існування активності населення та ресурсів і все це в непорушному зв'язку з природою та культурною спадщиною). В цьому просторі багато соціальних підприємців в галузі туризму: на базі створеної активності діють туристичні об'єкти – еко-отелі. В Африці 40 % якісних продуктів харчування для внутрішнього попиту виготовляється приватними господарствами на принципах соціального підприємництва з підтримкою історичних, екологічних та культурних надбань місцевих громад [2].

Доцільно й Україні йти шляхом визнання соціального підприємництва як ефективного засобу досягнення сталого розвитку суспільства та економіки. Можливо, і нам потрібно шукати їх серед науковців, підприємців, свідомих громадян, які працюють на благо суспільства і нашого майбутнього!

Рядом досліджень стверджується, що малий та середній бізнес (загальні представники соціального підприємництва) має можливість участі в конкурентній боротьбі лише на регіональному рівні, усвідомлено минаючи небезпеки боротьби на міжнародному ринку. Таким чином, соціальні підприємці руйнують стереотипні ринкові умови, адже, для прикладу: соціальні підприємства в галузі туризму, створені для нейтралізації регіонального занепаду, з часом набувають стійких конкурентних переваг в міжнародному бізнесі та демонструють приклади синергії комерційної та соціальної стратегії підприємництва.

У світовій економіці основною формою політики протекціонізму в галузі туризму є утворення громадських асоціацій туристських фірм, агентств, туроператорів (UNWTO, FUA AV, IFTO, WATA), практикою яких наголошується: громадські організації гнучкіше реагують на зміни ринкової кон'юнктури, більш професійно та «душевніше» розбираються в тонкощах утворення та надання послуг. З урахуванням їх пропозицій і вимог формується і національна туристична політика країни. Світові туристські фірми і агенти виходять з того, що на світовому ринку вирішальне значення матиме стратегія розвитку туризму, заснована на активному кооперуванні партнерів з громадського та приватного

секторів. Тому цілком стратегічно вірним є розгляд можливостей розвитку галузі туризму на засадах соціального підприємництва. Соціальне підприємництво в галузі туризму в світі наводить нові комбінації наявних ресурсів, для прикладу: туристичні сільські господарства для нейтралізації занепаду регіону, садиби зеленого туризму, які підтримують збереження рідкого виду тварин та інші [1]. Вагомий позитивний вплив соціального підприємництва визнано в індустрії туризму та в цілому соціально-економічного розвитку суспільства. Особлива заслуга соціального підприємництва в сфері туризму – здатність здійснювати «прорив» підприємницької енергії в межах її виникнення (на місцевому та регіональному рівні) і привертати до цього увагу міжнародного товариства (як – High Line Park) і створювати бажання хоча б побічно інвестувати розвиток нового туристичного продукту [3]. Кожний простір будь-якої держави має свій ексклюзивний регіональний туристичний продукт, а з допомоги стратегій соціального підприємництва він може стати конкурентноспроможним у світовому масштабі. Супутніми авторськими дослідженнями доводиться, що конкурентоздатний туристичний продукт наша держава має, і існують його власники на засадах соціального підприємництва (більше в галузі зеленого туризму) [2;4].

Можливо, соціальне підприємництво і є тим вагомим чинником розвитку туристичного потенціалу нашої держави, а утворенням нового кластера туризму та соціального підприємництва в Україні посиляться існуючі конкурентні переваги цієї галузі економіки, згенерується нова хвиля в підприємстві взагалі та зміцниться і забарвиться новими кольорами соціальної відповідальності існуюча бізнес-активність.

Література:

1. Международные рекомендации по статистике туризма [Електронний ресурс]. – Назва з титул. екрану. – Режим доступу: http://unstats.un.org/unsd/publication/SeriesM/Seriesm_83rev1r.pdf.
2. Дульцева І.І., Драчук Ю.З. Соціальне підприємництво в розвитку зеленого туризму промислового регіону [Текст] / І. І. Дульцева, Ю. З. Драчук // Молодий вчений. – 2015. – №2. 3. Хай-Лайн (The High Line) – парк в Манхэттені на висоті 10 метрів, Нью-Йорк, США [Електронний ресурс]. – Назва з титул. екрану. – Режим доступу: <http://www.mirkrasiv.ru/articles/hai-lain-the-high-line-vysokaja-linija-park-v-manhjetene-na-vysote-10-metrov-nyu-iork-ssha.html>.
4. Соціальне підприємництво як чинник розвитку національної галузі туризму / Дульцева І. І. // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2014. – №2 (26). – С.26-29.

УДК 72.01:712

Килинич М.Ю., Сакун Л.М., к.е.н

Кременчуцький національний університет імені М. Остроградського м. Кременчук

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ПРОЕКТУВАННІ ГОТЕЛЬНИХ КОМПЛЕКСІВ

В сучасних умовах господарювання однією з конкурентних переваг для підприємств готельного господарства може бути досягнення 100% «індексу задоволеності клієнта» або безвідмовності сервісного обслуговування для широкого сегмента споживачів. Дані численних досліджень підтверджують, що один незадоволений клієнт призводить до втрати 300 потенційних клієнтів.

Інноваційний розвиток економіки в умовах інформаційної насиченості (знань, виробничого досвіду, методів і технологій) і глобальності комунікаційних можливостей (доступність інформаційних джерел, запозичення інновацій, високотехнологічних виробництв, інтелектуальних продуктів) зумовлює принципові зміни в архітектурно-містобудівній сфері.

Сучасна архітектура являє собою симбіоз передових технологій і свободу вираження архітектурної ідеї. Однією з головних відмінних рис останніх років є відмова від традиційних методів проектування і колишніх стилів в архітектурі.

На необхідність пошуку інноваційних рішень архітектурно-містобудівних завдань справляють істотний вплив зростаючі вимоги до безпеки, енергоекономічності і екологічності об'єктів, до умов їх розміщення (наявність і доступність соціально-культурних центрів, розвиненість транспортної інфраструктури), до врахування взаємозв'язків з природно-ландшафтним середовищем, пам'ятками, до виразності вигляду архітектурних ансамблів. Успішне функціонування громадського об'єкта (будівлі, споруди) вимагає відповідного архітектурного рішення. Таким чином, інноваційний аспект проявляється і в інтегрованому підході до архітектурної діяльності, коли архітектор спрямовує роботу фахівців різних профілів для забезпечення розуміння всього комплексу взаємопов'язаних, але різнопрофільних питань, що впливають на вибір конструктивних рішень.

Прикладом інноваційного архітектурного об'єкту є хмарочос в Дубаї (проект) – будівля зі змінною формою (рис. 1).